

Handläggare
Davidsson Per (KLK)Datum
2016-09-29Diarienummer
KSN-2016-0883

Kommunstyrelsen

Yttrande över promemoria: Samordnad beställningscentral för länsgemensam särskild kollektivtrafik

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge förslag till yttrande till Landstinget i Uppsala län enligt **bilaga 1**.

Ärendet

Initiativ till samordnad särskild kollektivtrafik och samordnad beställningscentral har tagits av regionförbundet och Landstinget i Uppsala län.

Landstinget har remitterat en promemoria till länets kommuner för yttrande. **Bilaga 2**. Kommunen har fått förlängd remisstid till den 19 oktober.

Huvudförslaget i remissen innebär att landstinget tar över huvudmannskapet av den särskilda kollektivtrafiken i länet. Förslaget innebär en gemensam hantering av den särskilda kollektivtrafiken. Utöver huvudförslaget presenteras ett alternativt förslag som innebär olika huvudmän men med en länsgemensam trafikupphandling och beställningscentral.

Föredragning

I förslaget till yttrande anförs att ytterligare utredningsarbete krävs innan ställning kan tas till de alternativ som föreslås.

Det finns skäl som talar för att landstinget ska över huvudmannskapet för den särskilda kollektivtrafiken. Men innan ställning tas måste konsekvenserna för de verksamheter som berörs analyseras liksom de ekonomiska konsekvenserna för kommunen. Hur kommunens verksamheter ska kunna påverka planeringen av trafiken måste klargöras. Utredningen måste innefatta samtliga samhällsbetalda persontransporter.

Det fortsatta utredningsarbetet måste ske i nära samarbete mellan Uppsala kommun och landstinget.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i föreliggande ärende. De ekonomiska konsekvenserna för kommunen är en central del i det fortsatta utredningsarbetet.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christoffer Nilsson
Chef kommunledningskontoret

Handläggare
Davidsson Per

Datum
2016-09-28

Diarienummer
KSN-2016-0883

Landstinget i Uppsala län

Yttrande över promemoria: Samordnad beställningscentral för länsgemensam särskild kollektivtrafik

Uppsala kommun anser att ytterligare utredningsarbete krävs innan ställning kan tas till de alternativ som föreslås.

Det finns skäl som talar för att landstinget ska över huvudmannaskapet för den särskilda kollektivtrafiken. Den är en del av den allmänna kollektivtrafiken. Därför talar det samhällsekonomiskt perspektivet för att dessa resor ska hanteras av samma huvudman.

Men innan ställning tas måste konsekvenserna för de verksamheter som berörs analyseras liksom de ekonomiska konsekvenserna för kommunen. Hur kommunens verksamheter ska kunna påverka planeringen av trafiken måste klargöras. De vinster som trafikhuvudmannen kan göra får inte innebära försämringar ur verksamheternas perspektiv.

Utredningen måste innefatta samtliga samhällsbetalda persontransporter. Det inkluderar utförandet av resor som sker till och från daglig verksamhet samt skoltransporter.

Det fortsatta utredningsarbetet måste ske i nära samarbete mellan Uppsala kommun och landstinget. Kommunen välkomnar en dialog om upplägget av det fortsatta arbetet.

Kommunstyrelsen

Marlene Burwick
Ordförande

Ingela Persson
Sekreterare

Landstingets ledningskontor
Niklas Rommel

Enköpings kommun
Heby kommun
Håbo kommun
Knivsta kommun
Tierps kommun
Uppsala kommun
Älvkarleby kommun
Östhammars kommun

Remiss

Länsgemensam särskild kollektivtrafik – Samordnad beställningscentral

I samarbete mellan företrädare för landstinget samt Uppsala, Östhammars, Heby, Håbo och Knivsta kommuner har bifogad promemoria om länsgemensam särskild kollektivtrafik och samordnad beställningscentral utarbetats. Initiativ till uppdraget har tagits av regionförbundet och landstinget, med syfte att samordna sjukresor och färdtjänstresor i en gemensam beställningscentral och med gemensamt regelverk samt med ökad koppling till kollektivtrafiken. Även de kommuner som inte har medverkat i arbetsgruppen får denna utredning för synpunkter.

Arbetsgruppen är ense om förslaget i promemorian, där det föreslås att en samordning sker av landstingets och berörda kommuners särskilda kollektivtrafik, främst sjukresor och färdtjänst. Det innebär att en huvudman, landstinget, får ansvaret för den särskilda kollektivtrafiken, med en gemensam beställningscentral, gemensamt regelverk med mera.

I promemorian redovisas också ett alternativt förslag som är mindre långtgående och där kommunerna även fortsättningsvis är huvudman för färdtjänsten.

Ärendet har avrapporterats för länets kommunchefen den 11 februari 2016.

Landstinget avser för sin del att behandla förslaget under våren 2016. Innan dess, helst senast den 20 maj, önskar landstinget besked om respektive kommuns inställning till

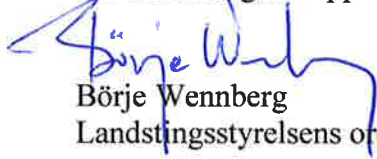
Landstingets ledningskontor

Slottsgränd 2A | Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024

www.lul.se

arbetsgruppens förslag. Vid ett positivt besked kommer landstinget att ta initiativ till fortsatt arbete utifrån förslaget och inkomna synpunkter från kommunerna.

För Landstinget i Uppsala län

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Börje Wennberg', is written over the printed name.

Börje Wennberg
Landstingsstyrelsens ordförande

Landstingets ledningskontor
Sven-Arne Åsman
Niklas Rommel

Länsgemensam särskild kollektivtrafik – Samordnad beställningscentral

Sammanfattning

Initiativ till samordnad särskild kollektivtrafik och samordnad beställningscentral har tagits av regionförbundet och Landstinget i Uppsala län. Länets övriga kommuner har inbjudits att delta i arbetet med att utreda frågan och en arbetsgrupp bestående av representanter för både kommuner och landstinget presenterar nu förslag till hur samordningen ska ske.

Två alternativa förslag har utarbetats. Huvudförslaget innebär en samordnad länsgemensam upphandlad särskild kollektivtrafik med gemensamt regelverk och en länsgemensam beställningscentral där bl.a. ansvaret för färdtjänst överförs till landstinget. Det alternativa förslaget innebär en länsgemensam upphandling och en gemensam beställningscentral men med olika regelverk.

Bakgrund

Regionförbundets styrelse beslutade den 29 maj 2007 att rekommendera Uppsala kommun och landstinget att göra en gemensam upphandling av teknik, beställningscentral och transportörer i syfte att åstadkomma en samordning av kommunens färdtjänst och landstingets sjukresor inkl. en samordnad taxa och ett samordnat regelsystem med start hösten 2008. Styrelsen beslutade samtidigt att ge trafik- och samhällsplaneringsberedningen i uppdrag att fortsätta hantera processen med en samordning av färdtjänst och sjukresor. Vid ägarsamrådet för Upplands Lokaltrafik den 13 september 2007 antogs ett tillägg till ägardirektivet för bolaget enligt följande. ”Ägarna uppdrar till Upplands Lokaltrafik AB att ansvara för en gemensam beställningscentral för färdtjänst och sjukresor till Landstinget och de kommuner som önskar detta. Underskottet av sjukresotrafiken täcks av Landstinget. Underskott för färdtjänstresor täcks av respektive kommun.” I november 2007 beslutade trafik- och samhällsplaneringsberedningen att tillstyrka och översända förslagen om gemensam upphandling av beställningscentral, gemensamma regler och egenavgifter till de berörda kommunerna och landstinget för ställningstagande.

Landstingets ledningskontor

Slottsgränd 2A | Box 602 | 751 25 Uppsala | tfn vx 018-611 00 00 | fax 018-611 60 10 | org nr 232100-0024

www.lul.se

Under den process som följde inom landstinget och länets kommuner beslutade dock Uppsala kommun 18 januari 2008 att avbryta den gemensamma upphandlingen med motiveringen att det nya systemet inte bedömdes medföra besparingar och att man inte ansåg det motiverat att förändra ett fungerande system.

År 2013 inledde Uppsala kommun en dialog med landstinget om övertagande av den kommunala färdtjänsten. Det skulle medföra en gemensam beställningscentral för såväl sjukresor som färdtjänstresor. En sådan gemensam beställningscentral skulle med fördel även kunna betjäna övriga kommuner i länet. Initiativ till förnyad dialog i frågan togs av sedan av Regionförbundet Uppsala län.

Utredningens uppdrag och syfte

I oktober 2013 föreslår regionförbundets styrelse att landstinget får i uppdrag att göra en översyn av reglerna för färdtjänst och sjukresor och att förbereda en gemensam upphandling av beställningscentral och transporter. Landstingsstyrelsen beslutade i maj 2015 att i samverkan med länets kommuner utreda möjligheterna att samordna sjukresor och färdtjänstresor i en gemensam beställningscentral, med ökad koppling till kollektivtrafiken.

Syftet med samordning av beställningscentral och trafik är att få förbättrad kvalitet, miljövänligare trafik och ökad kostnadseffektivitet.

I syfte att åter utreda förutsättningarna för samordning av den särskilda kollektivtrafiken inbjöds länets alla kommuner att delta i en arbetsgrupp. Heby, Håbo, Knivsta, Uppsala och Östhammars kommuner anmälde intresse och dessa kommuner har tillsammans med Landstingets ledningskontor, Prebus och Kollektivtrafikförvaltningen UL deltagit i arbetsgruppens arbete. Vilka som ingår i arbetsgruppen framgår av nedanstående.

Representanter i arbetsgruppen

Namn	Organisation
Josefine Åhrman	Uppsala kommun
Björn-Erik Tapper	Prebus
Nikodemus Kyhlén	UL
Ida Eklöf	Östhammars kommun
Anders Ågren	Heby kommun
Emir Subasic	Knivsta kommun
Catrin Josephson	Håbo kommun
Torbjörn Sjungare	Landstinget i Uppsala län
Niklas Rommel	Landstinget i Uppsala län
Sven-Arne Åsman	Landstinget i Uppsala län

Arbetsgruppen har enats om de förslag till samordning som presenteras i rapporten.

Fördelar med samordning av särskild kollektivtrafik

De fördelar som identifierats under utredningsarbetet är:

- En väg in för medborgare och transportörer
- Fler fordon att välja på ger kortare väntetider
- Lägre kostnader genom effektivisering av både administration och reseplanering
- Ökad kvalitet i handläggning av ärenden och högre rättssäkerhet
- Mer jämlika resmöjligheter i länet med samordnat regelverk
- Stärker regionsamverkan
- Ökade möjligheter att åka färdtjänst inom hela länet ger färre riksferdtjänstresor, vilket underlättar för resenärerna
- Ger förutsättningar för ökad samordning med övrig kollektivtrafik
- Underlättar samlad uppföljning
- Positiva miljöeffekter

Förutsättningar för samordnad särskild kollektivtrafik

Beställning

Nuläge

- Uppsala kommun har egen beställningscentral – Trafikcentralen
- Sjukresor administreras via egen beställningscentral - Prebus
- I övriga kommuner utgör upphandlad transportör beställningscentral
- Nära samverkan idag mellan Trafikcentralen och Prebus, bl. a. svarar Prebus för färdtjänstbeställningar nattetid
- Prebus och Trafikcentralen har samma reseplaneringssystem idag – Planet
  - Uppsala kommun förbereder upphandling av nytt system
- Idag olika telefonväxlar
- Prebus och Trafikcentralen är idag lokaliserade i samma fasighet
- God tillgång till kompetent personal

Inriktning för samordning

En länsgemensam beställningscentral ska etableras och ska organisatoriskt tillhöra kollektivtrafikförvaltningen UL.

Upphandling av trafik

Aktuella avtalstider

- Sjukresor; avtal löper ut 30 september 2016, ny upphandling förbereds för tiden 1 oktober 2016 – 31 dec 2017, med förlängningsklausuler
- Uppsala kommun färdtjänst; nuvarande avtal löper ut 2017, möjligheter till förlängning
- Knivsta kommun färdtjänst; nuvarande avtal löper ut 2017, möjligheter till förlängning
- Heby kommun färdtjänst; nuvarande avtal löper ut 2017, möjligheter till förlängning

- Östhammars kommun färdtjänst; nuvarande avtal löper ut juni 2016, möjligheter till förlängning 2 år
- Håbo kommun; nuvarande avtal löper ut 30 september 2016, möjligheter till förlängning 1+1 år

Inriktning för samordning

Inriktningen ska vara att genomföra en gemensam upphandling av all anropsstyrd trafik med taxi. Härigenom kan fördelarna med en gemensam beställningscentral utnyttjas och med en effektivare trafikplanering kan kostnaderna bli lägre. En gemensam upphandling ska omfatta både sjukresor och färdtjänst, samt om möjligt skolskjutsar och omsorgsresor, det vill säga all särskild kollektivtrafik. Det förutsätter att Uppsala kommun först samordnar beslut kring egna resor; färdtjänst, skolresor och omsorgsresor. Upphandlingen ska utformas på så sätt att förutsättningarna för det samlade lokala utbudet av befintlig lokal taxitrafik i största möjliga utsträckning kvarstår. Tidsmässigt finns möjligheter att genomföra en samlad upphandling från 2018, ett omfattande arbete som ska inledas i god tid innan nuvarande avtal löper ut.

Myndighetsutövning

Nuläge

Respektive huvudman har idag egen personal, (biståndshandläggare, färdtjänsthandläggare och motsvarande) för myndighetsutövningen.

Inriktning för samordning

Myndighetsutövningen ska i görligaste mån också samordnas genom en central funktion på regional nivå.

Regelverk

Nuläge

Det är idag olika regelverk och prissättning för färdtjänst i de kommuner som deltagit i utredningsarbetet och skiljer sig också från regelverket för sjukresor.

Inriktning för samordning

Regelverket för färdtjänstresor och sjukresor ska samordnas och harmoniseras med avseende på kostnaden för resenären, antalet resor, ledsagare och dylikt.

Ekonomi och volymer

Nuläge

En inventering har gjorts beträffande ekonomi och volymer på resandet. Uppgifterna grundar sig på prognos för år 2015 och redovisas i nedanstående tabell.

Tabell 1 Sammanställning av kostnader och resor år 2015

Några siffror om nuläget	Uppsala	Knivsta	Östhammar	Heby	Håbo	Landstinget	TOTALT
Kostnader för resor tkr	96 955	3 880	9 297	3 565	5 335	74 000	193 032
Kostnader för administration tkr	21 500	537	1 500	260	270	6 500	30 567
Totala kostnader tkr	118 455	4 417	10 797	3 825	5 605	80 500	223 599
Antal resor	303 500	15 100	28 774	12 405	15 900	250 000	625 679

Av sammanställningen framgår att regionens totala kostnader för år 2015 är prognostiserade till ca. 224 mkr och att det totala antalet resor uppgår till ca. 626 tusen.

Inriktning för samordning

Det är arbetsgruppens mening att det finns en potential till kostnadseffektivisering inom området reseplanering. Genom att planera och samordna resandet på ett ”smartare” sätt kan, utan att ge avkall på kvalitén, besparingar göras. En rimlig hypotes är att en kostnadsbesparing om ca. tio procent (ca. 20 mkr) är fullt möjlig.

Förslag till samordning av beställningscentral och särskild kollektivtrafik

Arbetsgruppen har kommit fram till två förslag till hur samordning av beställningscentral och trafik ska ske. Ett huvudförslag som gruppen förordar och ett alternativt förslag. Förslagen presenteras i det efter följande

Huvudförslag

- En huvudman, Region Uppsala, för all särskild kollektivtrafik i berörda kommuner (inklusive myndighetsutövning)
- Gemensam beställningscentral, senast från 2018
- Samma planeringssystem
- Gemensam telefonväxel
- Samordnat regelverk för sjukresor och färdtjänst
- Samordnad upphandling av transportörer från 2018
- Beställningscentralen läggs under Kollektivtrafikförvaltningen UL
- Respektive huvudman står för sina egna kostnader för resor och administration; genom avtal eller skatteväxling
- Samarbetet regleras i särskilt avtal mellan regionen och berörda kommuner
- Öppet för fler kommuner att senare ansluta sig till avtalet

Alternativt förslag

- Olika huvudmän för färdtjänst respektive sjukresor och annan särskild kollektivtrafik (kommunerna behåller myndighetsutövning)
- Gemensam beställningscentral, senast från 2018
- Samma planeringssystem
- Gemensam telefonväxel
- Olika regelverk i kommuner respektive landsting, om än ökad samordning

- Gemensam upphandling av transportörer från 2018
- Beställningscentralen läggs under Kollektivtrafikförvaltningen UL
- Respektive huvudman står för sina egna kostnader för resor och administration; genom avtal eller skatteväxling
- Samarbetet regleras i särskilt avtal mellan regionen och berörda kommuner
- Öppet för fler kommuner att senare ansluta sig till avtalet